

IKASGAIAREN IRAKASKUNTZA-GIDA

Titulua: ERIZAINZAKO GRADUA Ikasgaia: Erizaintza klinikoa IV Kodea: 26454	Mota: Erizaintzako zientziak Kronograma: 1. lauhilekoa Hizkuntza: Euskara/Gaztelania ECTS kredituak: 10 Kurtso: 3. Maila
Ikasgaiaren deskribapena eta testuingurua Osasun mentaleko arazorik ohikoenak dituztenen pertsona helduen azterketa. Generoaren araberrako kontsiderazioak. Disfuntzioen ondoriozko zainketa-beharrak. Irizpen profesionalak egitea: klinikoak, terapeutikoak eta etikoak, datuen analisian, arazoen lehenespenean, plangintzan eta erabakiak hartzean oinarrituta. Tratatzera edo prebenitzera zuzendutako teknikak eta prozedurak.	
Sartzeko eskakizunak / gomendioak: Bat ere ez	

IRAKASLEAK	Tel.	Helbide elektronikoa
Irakasgaiaren arduraduna Milagros Fernández Córdoba	945 218083	milagros_fernandez@ehu.es milagros.fernandezcordoba@osakidetza.eus
Euskarazko lerroko irakasleak Yolanda López de Audicana Jiménez deAberásturi	945 219000	yolanda_lopezdeaudicana@ehu.es yolanda.lopezdeaudicanajimenezdeaberasturi@osakidetza.eus
Leire Martín Cuadrado	945.218082	leire_martin001@ehu.es leire.martincuadrado@osakidetza.eus
Sonia Camacho Flores	945 219002	sonia.camachoflores@osakidetza.eus
Jagoba Zarandona Calvo		jagoba_zarandona@ehu.es jagoba.zarandonacalvo@osakidetza.eus

GAITASUN ESPEZIFIKOAK

- C1. Prozesu fisiopatologiko neurologikoak, hematologikoak, kritikoak, onkologikoak, aringarrietakoak eta zentzumenen organoenak dituzten helduengan aztertzea.
- C2. Prozesu fisiopatologiko neurologikoak, hematologikoak, kritikoak, onkologikoak, aringarrietakoak eta zentzumenen organoenak dituzten helduentzako zainketa-planak diseinatzea.
- C3. Prozesu neurologikoak, hematologikoak, kritikoak, onkologikoak, aringarrietakoak eta zentzumenen organoenak dituzten helduentzako zainketa-planetako erizaintza-prozedura simulatuak gauzatzea.

ZEHARKAKO GAITASUNA

- ZG. Ideiak eta ezagutzak ahoz adieraztea azalpen argi, ordenatu eta laburbildu batekin, hainbat baliabide erabiliz eta egoeraren eta entzuleen ezaugarrietara egokituz.

IKASKUNTZAREN EMAITZAK

- IE1: Honako hauen kontzeptuak, etiologia, fisiopatologia eta zeinu kliniko bereizgarriak deskribatzea: prozesu neurologikoak, zentzumen-pertzepziozkoak, hematologikoak, onkologikoak, zainketa aringarriak eta egoera kritikoak.
- IE2: Kontzeptua, indikazioa, prozedura eta zainketa-arloak azaltzea honakoak dituzten pertsonen diagnostikoko proba espezifikoetan: prozesu neurologikoak, zentzumen-pertzepziozkoak, hematologikoak, onkologikoak, zainketa aringarriak eta egoera kritikoak.
- IE3: Kontzeptua, indikazioa, prozedura eta zainketa-arloak azaltzea honako arazoak dituzten pertsonen kasuan: prozesu neurologikoak, zentzumen-pertzepziozkoak, hematologikoak, onkologikoak, zainketa aringarriak eta egoera kritikoak.
- IE4: Honako hauek dituzten pertsonen erizaintzako balorazioa egiteko gaitasuna erakustea: prozesu neurologikoak, zentzumen-pertzepziozkoak, hematologikoak, onkologikoak, zainketa aringarriak eta egoera kritikoak.
- IE5: Honako hauek dituzten pertsonen erizaintzako diagnostiko nagusiak identifikatzea eta argudiatzea: prozesu neurologikoak, zentzumen-pertzepziozkoak, hematologikoak, onkologikoak, zainketa aringarriak eta egoera kritikoak.
- IE6: Honako hauek dituzten pertsonengan identifikatutako erizaintzako diagnostikoekin koherenteak diren zainketa-planak egitea: prozesu neurologikoak, zentzumen-pertzepziozkoak, hematologikoak, onkologikoak, zainketa aringarriak eta egoera kritikoak.
- IE7: Honako hauek dituzten pertsonen erizaintzako zainketei lotutako teknikak eta prozedurak ezagutzea eta egitea: prozesu neurologikoak (trakeotomiaren zainketa eta mantenua, jariakinak xurgatzea eta hemiplegia duen pertsona mugiaraztea), prozesu onkologikoak eta zainketa aringarrikoak (bide parenteralen zainketa eta mantenua: intimoa, PZKZ, tunelizatutako SZKZ eta larruazalpeko zain-gordailua), zainketa aringarriak eta egoera kritikoak. (Paziente kritikoaren oinarrizko zainketak, Politraumatizatutako pazienteen mobilizatzea).

EDUKIAK

I. UNITATEA: ERIZAINZAKO ZAINKETAK ZENTZUMENEN ORGANOETAN ARAZOAK DITUZTEN PERTSONENTZAT

- 1.1 Kontzeptu orokorrak: Zentzumen-pertzepzioko nahasmenduak dituzten pertsonen zainketa-eremuak
- 1.2 Epistaxia
- 1.3 Entzumen-nahasmenduak dituzten pertsonen zainketa-eremuak
- 1.4 Begi- eta ikusmen-nahasmenduak dituzten pertsonen zainketa-eremuak

II. UNITATEA: ERIZAINZAKO ZAINKETAK ARAZO NEUROLOGIKOAK DITUZTEN PERTSONENTZAT

- 2.1 Kontzeptu orokorrak: Arazo neurologikoak dituzten pertsonen zainketa-eremuak
- 2.2 Kontzientzia-mailaren alterazioa
- 2.3 Gaixotasun zerebrobaskularra
- 2.4 Kalte zerebral
- 2.5 Bizkarrezur-muineko lesioa

2.6 Nahasmendu konbultsiboak

2.7 Zefalea

Tailerra: Hemiplejia duen pertsona mugitzea

Trakeotom Mintegia iaren zainketa eta mantenua; jariakinen xurgapena

Mintegia: Ikusi ikaslearen koadernoak

III. UNITATEA: ARAZO HEMATOLOGIKOAK DITUZTEN PERTSONEN ERIZAITZAKO ZAINKETAK

3.1. Metodo diagnostikoak: Odol-analisiak. Muineko xurgapena. Muineko biopsia. Gongoileko biopsia.

Azterketa erradiologikoak. Azterketa isotopikoak (hezur-gammagrafia).

3.2. Arazo hematologikoak: Anemiak, polizitemiak, trombozitopenia, hemofilia, hodi barneko koagulazio barreiatua.

3.3. Hemoderibatuen transfusioak eta terapia antikoagulatzailea behar dituzten pertsonen kontzeptualizazioa eta beraiei zuzendutako erizaintzako zainketak.

: *Prozesu hematologikoak dituzten pertsonen arreta integrala*

IV. UNITATEA: PROZESU ONKOLOGIKOAK DITUZTEN PERTSONEN ERIZAITZAKO ZAINKETAK

4.1 Minbiziaren oinarriak eta testuinguru orokorra: fisiopatologia, estadifikazioa, epidemiologia, faktore etiologikoak, prebentzioa eta detekzio goiztiarra, diagnostikoa.

4.2 Tumore hematologikoak (mielomak, limfomak, leuzemiak)

4.3 Zainketa-eremu nagusiak prozesu onkologikoaren faseetan: tratamendua (kirurgia, kimioterapia, erradioterapia, immunoterapia, TMO, hormonoterapia); jarraipena (biziraupena, erremisioa, errezydiba)

4.4 Zainketa-eremuak larrialdi onkologikoetan

Tailerra: Bide parenteralak zaintzea eta mantentzea: intimoa, PZKZ, tunelizatutak o SZKZ eta larruazalpek o zain-gordailua

Mintegia: Prozesu onkologikoak dituzten pertsonen arreta integrala

V. UNITATEA: ZAINKETA ARINGARRIAK

5.1 Kontzeptu orokorrak Zainketa Aringarrietan

5.2 Mina eta bestelako sintomen kontrola.

5.3 Larrialdi Zainketa Aringarrietan

5.4 Familiaren erizaintzako arreta

5.5 Komunikazioa heriotzaren gertutasunaren aurrean

5.6 Arreta azkeneko egunetan. Agonia

5.7 Eutanasia eta baretzea: oinarritzko kontzeptuak

Mintegia: Zainketa aringarrietan dagoen pertsonaren arreta integrala

VI. UNITATEA: ERIZAINZAKO ARRETA PAZIENTE KRITIKOARI

- 6.1 Zainketa Intentsiboen unitateen testuinguruaren analisia.
- 6.2 Monitorizazio hemodinamikoa behar duten pertsonen zainketa-eremuak
- 6.3 Aireztapen mekaniko duten pertsonen zainketa-eremuak
- 6.4 Shock egoeran dauden pertsonen zainketa-eremuak
- 6.5 Bihotz biriketako geldialdian dauden pertsonen zainketa-eremuak
- 6.6 Traumatismo anitz duten pertsonen zainketa-eremuak.
- 6.7 Nahasmendu akutua duten pertsonen zainketa-eremuak

Tailerra: *Paziente kritik oaren monitorizazioa.*

- o *Traumatismo anitz duten gaixoen mobilizazioa*
- o *BBA*

Mintegia: *Paziente kritik oaren arreta integrala*

GAI UNITATEA	IRAKASLEAK	TEORIA-ORDUAK	MINTEGI-ORDUAK	LABORATEGIKO PRAKTIKAK / TAILERRAK ORDUAK
I	Jagoba Zarandona Calvo	7	0	0
II	Jagoba Zarandona Calvo	18	4	2
	Mikel Gotzn Arano Garitagoitia	0	0	2
III	Leire Martín Cuadrado	15	2	0
IV	Sonia Camacho Flores	20	2	4
V	Leire Martín Cuadrado	15	4	0
VI	Yolanda López de Audicana Jiménez de Aberásturi	25	2	6
	Zuriñe Foronda Rojo			2
GUZTIRA		100	14	16

METODOLOGIA

Ikasgai honetan, askotariko irakaskuntza-metodologiak erabiltzen dira.

- **Klase magistralak:** horietan irakasleak ikasleen parte-hartzea sustatuko du, jorratutako gaiei buruzko ikus-entzunezko aurkezpen eta bideoekin.
- **Jarduera kooperatiboak:** Kasu-metodoa.
- Ahozko komunikazioa lantzeko **mintegiak**.
- **Laborategiko praktikak /Tailerrak:** unitateekin lotutako erizaintzako teknikak eta prozedurak landuko dira.

LAN PRESENTZIALA (130 ORDU)		
Klase magistrala	Mintegia	Laborategiko praktikak /Tailerra
100	14	16

LAN EZ-PRESENTZIALA (120 ORDU)			GUZTIRA	
Gidatutako lana	Bakarkako lana	Talde-lana	ECTS	10
20	100	0	ORDUAK	250

EBALUAZIO-SISTEMAK

OHIKO DEIALDIA: EBALUAZIO JARRAITUA

Ebaluazio jarraituko sistemak honako jarduera hauek ditu:

- GARATU BEHARREZKO IDATZIZKO PROBA (AZTERKETA)

Idatzizko proba galdera laburrekin edo/eta testa. Testeko erantzun oker bakoitzak galderaren balioaren % 25 deskontatuko du. Azterketa gainditzeko, nahitaezkoa da 10 puntutik 5 edo gehiago ateratzea. Idatzizko proba azterketa bakarrean egingo da, bi proba izango ditu, 2 egunetan egin beharko direnak, azterketa-asteen barruan. Azterketaren nota bi proben batuketara izango da. Puntuazio osoa lortzeko, ikasleek 4 puntu edo gehiago lortu beharko dituzte unitate bakoitzean.

- IDATZIZKO PROBA: LABORATEGIKO PRAKTIKAK / TAILERRAK

%100eko derrigorrezko asistentzia. Tailerretan zehar, ikasleek banaka 4 test ariketa egingo dituzte. Jarduera hori gainditzeko, nahitaezkoa da test horien batezbestekoa 5 edo gehiagoko nota lortzea 10 punturen gainean.

- EKOE (Ebaluazio Kliniko Objektibo Egituratua)

Mintegi guztietara derrigorrez joatea. EKOEk aukera emango du ikasleek ikasturtean zehar irakasgaiaren garatutako egoera klinikoetan zainketak emateko egindako tailerretan eskuratutako trebetasunak ebaluatzeko, bai eta zeharkako konpetentzia ebaluatzeko ere. Ikasgaia amaitzea egingo da. Jarduera hori gainditzeko, nahitaezkoa da 10 puntutik 5 edo gehiago ateratzea tailerretako trebetasun eta ahozko gaitasunak.

Aurrez aurreko irakaskuntzan, ebaluazio jarraituko sistema aukeratu duten ikasleek irakasleak planteatutako o probak ebatzi beharko dituzte. Atazak egiteko eta puntua daitezkeen lanak entregatzeko datak ikasgaiaren kronograman zehaztuko dira; hori ikasleen eskura egongo da eGelan ikastaroaren hasieran.

Taula honetan laburbiltzen da gaitasunen, ikaskuntzaren emaitzen, jardueren eta ebaluazio-sistemaren arteko erlazioa:

GAITASUNAK	IKASKUNTZAREN EMAITZAK	JARDUERA	EBALUAZIOA	% KALIFIKAZIO GLOBALA
G1 eta G2	IE1, IE2, IE3, IE4, IE5, IE6	Klase magistralak Kasu-metodoa Mintegiak	Entregatzeko ariketak Idatzizko azterketa: galdera laburrak / testa	%70
G3	IE4 / IE7	Laborategiko praktikak / Tailerrak	Testa: laborategiko praktikak / tailerra EKOE	%20
ZT	IE7	Mintegiak	EKOE	%10

Irakasgai honetako gaitasunak gainditzeko, ebaluazio-jarduera guztiak modu independentean gainditu behar dira, 5 edo goragoko nota batekin. Amaierako kalifikazioa lortzeko, ebaluazio-jarduera guztiak batu behar dira.

EBALUAZIO JARRAITUARI UKO EGITEA

Ebaluazio jarraituko sisteman parte hartu duten eta azken ebaluazioko sistemaren bidez ebaluatuak izan nahi duten ikasleek idatziz adierazi beharko diote ikasgaiaren irakasle arduradunari ebaluazio jarraituari uko egiten diotela. Horretarako, 9 asteko epea izango dute ikasgaiaren hasieratik zenbatzen hasita, zentroko egutegi akademikoaren arabera, 2017ko martxoaren 13ko EHAA n argitaratutako ebaluazio-sistemaren 8. artikuluan jasotakoari jarraikiz.

Azken azterketara aurkezteak «Ez aurkeztua» kalifikazioa ekarriko du.

OHIKO DEIALDIA: AZKEN EBALUAZIOKO SISTEMA

Azken ebaluazioa ebaluazio jarraituaren salbuespena da ebaluazio jarraitua egin ezin duten ikasleentzat: Justifikatutako arrazoiak direla-eta ebaluazio jarraituko sisteman parte hartu ezin duten ikasleek ebaluazio-mot a hau eskatu ahaliko dute. Hauek dira justifikatutako arrazoi horiek dira: lan-arrazoiak, genero indarkeriaren biktimak, erditzea, adopzioa, harrera edo 3 urtetik beherako seme-alabak norbere ardurapean izatea, mendekotasuna duen senidea zaintzea, ikasleak %33ko ezintasuna edo handiagoa izatea, goi-mailako kirolariaizatea, bidaiatzea edo dedikazio handia eskatzen duten jarduera artistikoetan/kulturaletan aritzea, beste goi- mailako ikasketa batzuekin bateratzea, kargu politikoekin bateratzea, jarduera sindikalak izatea, ikasleen ordezkarietan aritzea, GKEak edo beste batzuk.

Azken ebaluazioko sisteman, ikasleek ebaluazio-jarduera hauen bidez frogatu beharko dute zer gaitasun lortu duten:

- IDATZIZKO PROBA

Idatzizko proba galdera laburrekin edo/eta testa. Testeko erantzun oker bakoitzak galderaren balioaren % 25 deskontatuko du. Azterketa gainditzeko, nahitaezkoa da 10 puntutik 5 edo gehiago ateratzea. Idatzizko proba azterketa bakarrean egingo da, bi proba izango ditu, 2 egunetan egin beharko direnak, azterketa-asteen barruan. Azterketaren nota bi proben batuketara izango da. Puntuazio osoa lortzeko, ikasleek 4 puntu edo gehiago lortu

beharko dituzte unitate bakoitzean.

- IDATZIZKO PROBA: TESTA LABORATEGIKO PRAKTIKAK / TAILERRAK

%100eko derrigorrezko asistentzia. Tailerretan zehar, ikasleek banaka test ariketa egingo dituzte. Jarduera hori gainditzeko, nahitaezkoa da test horien batukariak 5 edo gehiagoko nota lortzea 10 punturen gainean.

- ECOE (Ebaluazio Kliniko Objektibo Egituratua)

Mintegi guztietara derrigorrez joatea. EKOEK aukera emango du ikasleek ikasturtean zehar irakasgaiaren garatutako egoera klinikoetan zainketak emateko egindako tailerretan eskuratutako trebetasunak ebaluatzeko, bai eta zeharkako konpetentzia ebaluatzeko ere. Ikasgaia amaitzea egingo da. Jarduera hori gainditzeko, nahitaezkoa da 10 puntutik 5 edo gehiago ateratzea tailerretako trebetasunean eta ahozko gaitasunean.

Taula honetan laburbiltzen da gaitasunen, ikaskuntzaren emaitzen, jardueren eta ebaluazio-sistemaren arteko erlazioa:

GAITASUNAK	IKASKUNTZAREN EMAITZAK	JARDUERA	EBALUAZIOA	GLOBAL KALIFIKAZIOAREN %
G1 eta G2	IE1, IE2, IE3, IE4, IE5, IE6	Klase magistralak	Idatzizko azterketa: galdera laburrak/ testa	% 70
G3	IE4 / IE7	Laborategiko praktikak / Tailerrak	Testa: laborategiko praktikak / tailerra ECOЕ	% 20
ZT	IE7	Mintegiak	ECOЕ	% 10

Irakasgai honetako gaitasunak gainditzeko, ebaluazio-jarduera guztiak modu independentean gainditu behar dira, 5 edo goragoko nota batekin.

Ebaluazio-sistema honetan parte hartzeko, ikasle bakoitzak ebaluazio jarraituko sistemari uko egiten diola adierazteko idazki bat aurkeztuko dio irakasgaiaren irakasle arduradunari, 2024-2025 ikasturteko irakasgaiari dagokion seihilekoaren 9. astea baino lehen.

Azken azterketara edo probetara ez aurkezteak «Ez aurkeztua» kalifikazioa ekarriko du ikasgaiaren.

EZOHIKO DEIALDIA: ORIENTAZIOAK ETA UKOA

Ohiko deialdian irakasgaia gainditzeko ez duten ikasleek, aukeratu duten ebaluazio-sistema edozein dela ere, eskubidea izango dute ezohiko deialdiaren azken ebaluazioko proba osatzen duten azterketetara eta ebaluazio-jardueretara aurkezteko.

Ohiko deialdian zehaztutakoa ezohiko deialdian ere beteko da. Ohiko deialdian gainditu diren gaitasunen nota gordeko da.

Ezohiko deialdiaren azken azterketetara edo probetara ez aurkezteak «Ez aurk eztua» kalifikazioa ekarriko du ikasgaiari.

TAILERRETARA JOATEKO NAHITAEZ ERABILI BEHARREKO MATERIALAK

- Uniformea eta arauzko eskalapoiak.

INFORMAZIO-ITURRIAK

Oinarrizko bibliografia

- * Grossman S, Porth C. Porth. Fisiología. Alteraciones de la salud. Conceptos básicos. 10ª Edición. Barcelona: Wolters Kluwer; 2019.
- * Hinkle JL, Cheever KH. Brunner y Shudarth. Enfermería Médico-Quirúrgica. 2 vol. 14ª Edición. Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins; 2019.
- * NANDA Internacional. Diagnósticos enfermeros. Definiciones y clasificación. 2021-2023. Barcelona: Elsevier; 2021.
- * Bulechek GM, Butcher HK, McCloskey Dochterman J. Clasificación de intervenciones de enfermería (NIC). 7ª Edición. Barcelona: Elsevier Mosby; 2018.
- * Moorhead S, Swanson E, Johnson M, Maas ML. Clasificación de Resultados de Enfermería (NOC). Medición de Resultados en Salud. 6ª ed. Barcelona: Elsevier; 2019
- * Smith SF, Duell DJ, Martin BC. Habilidades para enfermería clínica. 9ª edición. 2 vol. Madrid: PEARSON Prentice Hall; 2018.

Sakontzeko bibliografia:

- * Alfaro-Lefevre R. Pensamiento Crítico, Razonamiento Clínico y Juicio Clínico. Un enfoque práctico. 7ª edición. Barcelona: Elsevier; 2021
- * Osakidetza. Guía para el cuidado del acceso vascular en adultos. Vitoria-Gasteiz: Osakidetza; 2021.
- * Charnay-Sonnek F, Murphy A E, Principios de enfermería en oncología. Nuevos retos. 1ª Edición. Barcelona: Elsevier; 2022

Intereseko helbide elektronikoak:

- * Osanet: El portal de la Sanidad Vasca. <http://www.osanet.euskadi.net/r85-13492/es/>
- * Biblioteca virtual de la UPV/EHU. <http://www.biblioteca.ehu.es/p006-9117/es/>
- * Base de datos Pubmed. <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/sites/entrez>
- * Osasun Eskola de Osakidetza: Ictus <http://www.osakidetza.euskadi.eus/r85-ckpaic11/es/>

- * Sociedad Española de Cuidados Paliativos. <http://www.secpal.com/guiacp/>
- * Portal Sanitario Fistera (Atención Primaria en la Red). <http://www.fistera.com/index.asp>
- * Infermera Virtual (Portal de Salud del Colegio Oficial de Enfermeras de Barcelona): <http://www.infermeravirtual.com/>
- * Sociedad Española de Enfermería Oncológica <https://www.seeo.org>
- * Instituto Nacional del Cáncer (español) <http://www.cancer.gov/espanol>
- * Revista Científica de la Sociedad Española de Enfermería Neurológica: <http://www.elsevier.es/es-revista-revista-cientifica-sociedad-espanola-enfermeria-319>
- *

OHARRAK

EHU/UPVko Graduako Batzordeak 2018ko maiatzaren 24an hartutako Erabakiaren arabera, ikasgai hau gainditu behar da 4. mailako Practicumetan matrikulatu ahal izateko.

Ikasturtearen hasieran, ikasgaiarekin lotutako dokumentazioa jarriko da ikasleen eskura eGelan.

TUTORETZAK

Irakasgaiko irakasleekin egindako tutoretza-eskaerak posta elektronikoz izapidetu beharko dira, irakasgaiaz arduratzen den irakaslearen bitartez. milagros_fernandez@ehu.eus eta, ahal dela, 3-4 ikasleko talde batentzat eskatuko dira. Ez daude eskola presentzialen absentziak ordezkatzeko.